

H I S T O R I A   K I N A  
T O M 3

080888

# KINO EPOKI NOWOFALOWEJ

redakcja naukowa

Tadeusz Lubelski

Iwona Sowińska

Rafał Syska

Kraków

# Spis rozdziałów

|                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Wstęp .....                                                                                                               | 19  |
| I JACEK OSTASZEWSKI<br><b>Nowe kino, nowa narracja</b> .....                                                              | 23  |
| II TADEUSZ LUBELSKI<br><b>W cieniu <i>Nouvelle Vague</i>. Kino francuskie 1959–1968</b> .....                             | 65  |
| III ALICJA HELMAN<br><b>Visconti, Fellini, Antonioni: wielcy autorzy kina włoskiego</b> .....                             | 145 |
| IV TADEUSZ SZCZEPAŃSKI<br><b>Ingmar Bergman i nowe kino skandynawskie</b> .....                                           | 207 |
| V OLGA KATAFIASZ<br><b>Nowe kino brytyjskie: „Trzeba przyjąć odpowiedzialność”</b> .....                                  | 267 |
| VI ARKADIUSZ LEWICKI<br><b>Prawdziwy koniec klasycznego Hollywoodu. Kino amerykańskie w latach sześćdziesiątych</b> ..... | 305 |
| VII MIROSŁAW PRZYLIPIAK<br><b>Kino bezpośrednie: rewolucja w dokumentalizmie</b> .....                                    | 345 |
| VIII IWONA SOWIŃSKA<br><b>Kino Czechosłowacji: cud i po cudzie</b> .....                                                  | 381 |
| IX TOMAŠ HUČKO, JADWIGA HUČKOVÁ<br><b>Nowy film węgierski</b> .....                                                       | 441 |
| X ANITA BIELAŃSKA<br><b>Spadkobiercy neorealizmu i włoskie kino gatunków</b> .....                                        | 477 |
| XI KAMIL MINKNER<br><b>Brazylijskie <i>cinema novo</i> i inne kinematografie Ameryki Łacińskiej</b> ...                   | 535 |
| XII KRZYSZTOF LOSKA<br><b>Kino japońskie epoki nowofalowej</b> .....                                                      | 573 |
| XIII KONRAD KLEJSA<br><b>Kino kontestacji w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej</b> .....                          | 613 |
| XIV ANDRZEJ PITRUS<br><b>Film awangardowy w latach 1960–1980</b> .....                                                    | 659 |
| XV ANDRZEJ GWÓŹDŹ<br><b>Po obydwu stronach muru: kinematografie niemieckie</b> .....                                      | 687 |
| XVI MIŁOSZ STELMACH<br><b>Kino Jugosławii: przez ciemne okulary</b> .....                                                 | 747 |
| XVII PAWEŁ SITKIEWICZ<br><b>Film animowany w epoce kina autorskiego i narodowych szkół animacji</b>                       | 779 |

|        |                                                                            |      |
|--------|----------------------------------------------------------------------------|------|
| XXVIII | JOANNA WOJNICKA                                                            |      |
|        | <b>Kino sowieckie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych</b> .....       | 815  |
| XIX    | MICHAŁ LESIAK, RAFAŁ SYSKA                                                 |      |
|        | <b>Renesans Hollywoodu: kino amerykańskie lat siedemdziesiątych</b> .....  | 883  |
| XX     | TYCJAN GOŁUŃSKI                                                            |      |
|        | <b>Change sans risque? Kino francuskie po Nowej Fali (1968–1984)</b> ..... | 963  |
| XXI    | BARTOSZ KAZANA                                                             |      |
|        | <b>Dekada indywidualności: kino brytyjskie lat siedemdziesiątych</b> ..... | 1055 |
| XXII   | RAFAŁ SYSKA                                                                |      |
|        | <b>Kino greckie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych</b> .....         | 1091 |
| XXIII  | KAMILA ŻYTO                                                                |      |
|        | <b>Kino hiszpańskie w cieniu dyktatury Franco</b> .....                    | 1127 |
| XXIV   | SEBASTIAN JAGIELSKI                                                        |      |
|        | <b>Polska: nie tylko Kino Moralnego Niepokoju</b> .....                    | 1165 |
| XXV    | GRAŻYNA STACHÓWNA                                                          |      |
|        | <b>Kino indyjskie</b> .....                                                | 1223 |
| XXVI   | MAREK HALTOF                                                               |      |
|        | <b>Australijska Nowa Fala</b> .....                                        | 1257 |
| XXVII  | <b>INNE KINEMATOGRAFIE</b>                                                 |      |
|        | KATARZYNA ZWOLAK, TADEUSZ LUBELSKI                                         |      |
|        | <b>Afrykańskie kino postkolonialne</b> .....                               | 1281 |
|        | JACEK FLIG                                                                 |      |
|        | <b>Chiny</b> .....                                                         | 1295 |
|        | ELŻBIETA WIĄCEK                                                            |      |
|        | <b>Iran</b> .....                                                          | 1307 |
|        | JAKUB WYDRZYŃSKI                                                           |      |
|        | <b>Izrael</b> .....                                                        | 1323 |
|        | JOANNA RZOŃCA                                                              |      |
|        | <b>Kanada</b> .....                                                        | 1333 |
|        | MAGDALENA BARTCZAK                                                         |      |
|        | <b>Rumunia</b> .....                                                       | 1347 |
|        | Noty o autorach .....                                                      | 1359 |
|        | Indeks nazwisk (oprac. Krzysztof Siwoń) .....                              | 1367 |
|        | Indeks filmów (oprac. Krzysztof Siwoń) .....                               | 1415 |

# Spis treści

|                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|
| Wstęp .....                                                              | 19  |
| <b>I Jacek Ostaszewski</b>                                               |     |
| NOWE KINO, NOWA NARRACJA .....                                           | 23  |
| Narracja klasyczna .....                                                 | 24  |
| Narracja modernistyczna .....                                            | 31  |
| Otwarte zakończenie .....                                                | 38  |
| Bohater .....                                                            | 43  |
| Alienacja .....                                                          | 50  |
| Subiektywizacja .....                                                    | 53  |
| Oddramatyzowanie .....                                                   | 57  |
| Funkcja przypadku .....                                                  | 59  |
| Uwagi końcowe .....                                                      | 61  |
| Propozycje lektur .....                                                  | 62  |
| <b>II Tadeusz Lubelski</b>                                               |     |
| W CIENIU <i>NOUVELLE VAGUE</i> . KINO FRANCUSKIE 1959–1968 ...           | 65  |
| Francuska forpoczta przełomu nowofalowego .....                          | 66  |
| Dlaczego we Francji? .....                                               | 67  |
| Bunt edypalny .....                                                      | 68  |
| Kult autora-reżysera .....                                               | 71  |
| Start rozłożony na dekadę .....                                          | 74  |
| Linia lumièrowska i linia dellucowska .....                              | 81  |
| Pięciu autorów z „Cahiers”, czyli miłośnicy psów .....                   | 83  |
| Truffaut .....                                                           | 84  |
| Godard .....                                                             | 87  |
| Chabrol .....                                                            | 93  |
| Rohmer .....                                                             | 96  |
| Rivette .....                                                            | 99  |
| Pięcioro autorów z Rive Gauche, czyli miłośnicy kotów .....              | 100 |
| Resnais .....                                                            | 101 |
| Malle .....                                                              | 105 |
| Varda .....                                                              | 108 |
| Demy .....                                                               | 110 |
| Franju .....                                                             | 112 |
| <i>Cinéma-vérité</i> , czyli francuski wariant kina bezpośredniego ..... | 114 |
| Rouch .....                                                              | 115 |
| Marker .....                                                             | 118 |
| Reichenbach .....                                                        | 119 |
| Autorzy spokrewnieni .....                                               | 120 |
| Wielcy wujowie .....                                                     | 121 |
| Krewni komicy .....                                                      | 125 |

|                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------|-----|
| Przyszywany wujek hiszpański .....                             | 127 |
| Blіżsi i dalsi kuzyni .....                                    | 129 |
| „Francuska jakość” – kontynuacja .....                         | 131 |
| Późne lata mistrzów .....                                      | 132 |
| Odmiana libertyńska .....                                      | 134 |
| Autorzy nieautorzy .....                                       | 135 |
| Królowie box office’ów, czyli kino popularne .....             | 138 |
| Chronologia .....                                              | 141 |
| Propozycje lektur .....                                        | 142 |
| <br><b>III Alicja Helman</b>                                   |     |
| VISCONTI, FELLINI, ANTONIONI:                                  |     |
| WIELCY AUTORZY KINA WŁOSKIEGO .....                            | 145 |
| Luchino Visconti: Tajemnicza doskonałość .....                 | 145 |
| Trylogia niemiecka .....                                       | 152 |
| Testament i pożegnanie .....                                   | 158 |
| Federico Fellini: Film to Ja! .....                            | 162 |
| Pod auspicjami Junga .....                                     | 165 |
| Rzym – wczoraj i dziś .....                                    | 170 |
| Obrazy prowincji .....                                         | 173 |
| Trylogia hermetyczna .....                                     | 174 |
| Giulietta i Marcello .....                                     | 177 |
| Film ostatni .....                                             | 179 |
| Antrakty .....                                                 | 180 |
| Michelangelo Antonioni: „Uchwycić ten rozdzźwięk” .....        | 183 |
| Tetralogia .....                                               | 183 |
| Rzeczywistość, tożsamość, ucieczka .....                       | 190 |
| Krąg się zamyka .....                                          | 201 |
| Chronologia .....                                              | 204 |
| Propozycje lektur .....                                        | 204 |
| <br><b>IV Tadeusz Szczepański</b>                              |     |
| INGMAR BERGMAN I NOWE KINO SKANDYNAWSKIE .....                 | 207 |
| Szwecja .....                                                  | 208 |
| Reforma .....                                                  | 208 |
| Bergman wyjeżdża na wyspę .....                                | 210 |
| Spółeczne kino Bo Widerberga i Jana Troella .....              | 218 |
| W orbicie Bergmana .....                                       | 226 |
| Bergman żegna się z filmem .....                               | 231 |
| Lata siedemdziesiąte .....                                     | 238 |
| Dania .....                                                    | 243 |
| Kopenhaska Nowa Fala .....                                     | 243 |
| Spółeczny realizm, Olsen <i>redivivus</i> i wesołe porno ..... | 249 |
| Norwegia .....                                                 | 253 |
| Nowofalowe incydenty .....                                     | 253 |
| Rok dziewcząt .....                                            | 256 |

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| Finlandia .....            | 258 |
| W punkcie zerowym .....    | 258 |
| Pokolenie Nowej Fali ..... | 260 |
| Chronologia .....          | 263 |
| Propozycje lektur .....    | 264 |

## **V Olga Katafiasz**

### **NOWE KINO BRYTYJSKIE:**

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| „TRZEBA PRZYJAĆ ODPOWIEDZIALNOŚĆ” .....                                   | 267 |
| Likwidacja imperium .....                                                 | 268 |
| Młodzi Gniewni: „najbardziej istotne jest to, jakiej Anglii chcemy” ..... | 270 |
| „Pracą do tego nie dojdiesz!” .....                                       | 272 |
| „Spojrzeć z gniewem za siebie” .....                                      | 274 |
| „Muszę biec, nie wiedząc po co” .....                                     | 278 |
| „Nie należy im pozwolić, żeby nami orali” .....                           | 282 |
| „Pogoń za bohaterem” .....                                                | 285 |
| „Nie chcę być częścią całości” .....                                      | 287 |
| „O człowieku, który chciał być małpą” .....                               | 290 |
| Inne spojrzenie .....                                                     | 295 |
| Beatlesi i Bond .....                                                     | 300 |
| Chronologia .....                                                         | 302 |
| Propozycje lektur .....                                                   | 304 |

## **VI Arkadiusz Lewicki**

### **PRAWDZIWY KONIEC KLASYCZNEGO HOLLYWOODU.**

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| KINO AMERYKAŃSKIE W LATACH SZEŚĆDZIESIĄTYCH .....          | 305 |
| Przemiany Hollywoodu .....                                 | 308 |
| Koniec funkcjonowania Kodeksu Produkcyjnego .....          | 314 |
| Ewolucja kina gatunków .....                               | 316 |
| Zmierzch mitu Dzikiego Zachodu .....                       | 316 |
| Ostatnie dźwięki musicalowej muzyki .....                  | 321 |
| Kino historyczne i wojenne .....                           | 323 |
| Kino fantastycznonaukowe .....                             | 329 |
| Inne gatunki filmowe .....                                 | 330 |
| Komedie i (melo)dramaty, czyli równouprawnienie płci ..... | 331 |
| Przemiany społeczne i filmowe dramaty .....                | 336 |
| Podsumowanie .....                                         | 339 |
| Chronologia .....                                          | 341 |
| Propozycje lektur .....                                    | 342 |

## **VII Mirosław Przyłipiak**

### **KINO BEZPOŚREDNIE:**

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| REWOLUCJA W DOKUMENTALIZMIE ..... | 345 |
| Kanadyjczycy .....                | 347 |
| <i>Primary</i> .....              | 349 |
| Drew Associates .....             | 352 |

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| Formuła estetyczna .....                         | 353 |
| Problematyka rasowa .....                        | 355 |
| Struktura rywalizacji .....                      | 356 |
| Estetyka ruchu: deklaracje a rzeczywistość ..... | 358 |
| Lata 1963–1970 .....                             | 358 |
| Kino bezpośrednie wobec „dekady protestu” .....  | 360 |
| Konflikt rasowy .....                            | 362 |
| Filmy muzyczne, kontrkultura, hipisi .....       | 365 |
| Konserwatywna Ameryka .....                      | 370 |
| Lata siedemdziesiąte .....                       | 373 |
| Podsumowanie .....                               | 376 |
| Chronologia .....                                | 377 |
| Propozycje lektur .....                          | 378 |

## **VIII Iwona Sowińska**

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| KINO CZECHOSŁOWACJI: CUD I PO CUDZIE .....               | 381 |
| 1963–1965: Długi przednówek .....                        | 382 |
| Organizacja kinematografii i szkolnictwa filmowego ..... | 384 |
| Początki Nowej Fali .....                                | 385 |
| Echa wojny .....                                         | 399 |
| Kino popularne: w bąbelkach lemoniady .....              | 403 |
| 1966–1969: Wielki przyptyw .....                         | 407 |
| Przeszłość na nowo .....                                 | 409 |
| Pora rozliczeń .....                                     | 414 |
| W kręgu filmowych przypowieści .....                     | 417 |
| Z dala od polityki? .....                                | 426 |
| Świadectwa dokumentalne .....                            | 429 |
| Lata siedemdziesiąte: (niezupełna) amnezja .....         | 431 |
| Chronologia .....                                        | 438 |
| Propozycje lektur .....                                  | 439 |

## **IX Tomáš Hučko, Jadwiga Hučková**

|                                             |     |
|---------------------------------------------|-----|
| NOWY FILM WĘGIERSKI .....                   | 441 |
| Lata sześćdziesiąte .....                   | 441 |
| Między kinem klasycznym a modernizmem ..... | 443 |
| Węgierski modernizm filmowy .....           | 445 |
| Film dokumentalny .....                     | 454 |
| Kino popularne .....                        | 456 |
| Lata siedemdziesiąte .....                  | 457 |
| Nowa generacja .....                        | 458 |
| Stylizacja twórcza .....                    | 459 |
| Filmy rozliczeniowe .....                   | 464 |
| Pomiędzy dokumentem i fabułą .....          | 467 |
| Film dokumentalny .....                     | 468 |
| W przedpokoju postmodernizmu? .....         | 472 |

|                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Chronologia .....                                                                    | 474 |
| Propozycje lektur .....                                                              | 475 |
| <b>X Aniła Bielańska</b>                                                             |     |
| SPADKOBIERCY NEOREALIZMU I WŁOSKIE KINO GATUNKÓW .....                               | 477 |
| Kino autorskie .....                                                                 | 479 |
| „Nie można żyć bez Rosselliniego” .....                                              | 479 |
| W stronę spektaklu politycznego .....                                                | 493 |
| Kino gatunków .....                                                                  | 508 |
| <i>Commedia all'italiana</i> – śmiech przez łzy .....                                | 509 |
| Spaghetti western – pewnego razu we Włoszech .....                                   | 515 |
| <i>Horror w Cinecittà</i> .....                                                      | 522 |
| Kino „kanibalistyczne” .....                                                         | 526 |
| Giallo i poliziesco: <i>La dolce morte</i> .....                                     | 528 |
| Chronologia .....                                                                    | 533 |
| Propozycje lektur .....                                                              | 533 |
| <b>XI Kamil Minkner</b>                                                              |     |
| BRAZYLIJSKIE <i>CINEMA NÔVO</i> I INNE KINEMATOGRAFIE<br>AMERYKI ŁACIŃSKIEJ .....    | 535 |
| Od manifestów do koncepcji Trzeciego Kina .....                                      | 536 |
| Strategia krytyczna .....                                                            | 539 |
| <i>Cinema nôvo</i> .....                                                             | 540 |
| Różnorodność tematyczna <i>cinema nôvo</i> .....                                     | 542 |
| Zróżnicowanie estetyczne nurtu .....                                                 | 549 |
| Bilans <i>cinema nôvo</i> .....                                                      | 552 |
| Kubańskie kino rewolucyjne .....                                                     | 553 |
| Problematyka kina kubańskiego w latach sześćdziesiątych<br>i siedemdziesiątych ..... | 554 |
| Poetyka kina kubańskiego .....                                                       | 556 |
| Kino walczące .....                                                                  | 560 |
| Autorzy osobni .....                                                                 | 565 |
| Armando Robles Godoy .....                                                           | 565 |
| Alejandro Jodorowsky .....                                                           | 567 |
| Podsumowanie .....                                                                   | 569 |
| Chronologia .....                                                                    | 570 |
| Propozycje lektur .....                                                              | 570 |
| <b>XII Krzysztof Loska</b>                                                           |     |
| KINO JAPOŃSKIE EPOKI NOWOFALOWEJ .....                                               | 573 |
| Narodziny Nowej Fali .....                                                           | 574 |
| Buntownicy bez powodu .....                                                          | 575 |
| Film jako narzędzie walki ideologicznej .....                                        | 578 |
| Kino niezależne .....                                                                | 579 |
| Film jako narzędzie antropologiczne .....                                            | 582 |
| Nowa Fala i kino erotyczne .....                                                     | 584 |

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| Seksualność i polityka .....                    | 586 |
| Erotyzm i duchowość .....                       | 589 |
| Nowy film samurajski .....                      | 590 |
| Nihilizm i przemoc .....                        | 592 |
| Nowofalowe inspiracje .....                     | 596 |
| Demitologizacja gatunku .....                   | 598 |
| Kino gangsterskie .....                         | 601 |
| Realistyczna odmiana filmu gangsterskiego ..... | 604 |
| Japońskie opowieści niesamowite .....           | 606 |
| Chronologia .....                               | 610 |
| Propozycje lektur .....                         | 610 |

### **xiii Konrad Klejsa**

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| KINO KONTESZTACJI W STANACH ZJEDNOCZONYCH<br>I EUROPIE ZACHODNIEJ ..... | 613 |
| Kino kontestujące / kino o kontestacji .....                            | 614 |
| Stany Zjednoczone .....                                                 | 617 |
| Włochy .....                                                            | 634 |
| Republika Federalna Niemiec .....                                       | 639 |
| Wielka Brytania .....                                                   | 642 |
| Francja .....                                                           | 646 |
| Bilans .....                                                            | 651 |
| Chronologia .....                                                       | 654 |
| Propozycje lektur .....                                                 | 656 |

### **xiv Andrzej Pitrus**

|                                              |     |
|----------------------------------------------|-----|
| FILM AWANGARDOWY W LATACH 1960–1980 .....    | 659 |
| Jonas Mekas .....                            | 659 |
| Beatnicy .....                               | 661 |
| Konceptualiści .....                         | 662 |
| by Brakhage .....                            | 663 |
| Kino strukturalne .....                      | 665 |
| Kult szatana .....                           | 669 |
| „Porozmawiajmy o moich filmach...” .....     | 670 |
| Kamp .....                                   | 671 |
| Nowe treści, nowe obszary .....              | 671 |
| Brytyjczycy .....                            | 673 |
| Francja .....                                | 677 |
| Kooperatywy i akcje .....                    | 679 |
| Inne kraje europejskie .....                 | 681 |
| Realna awangarda w realnym socjalizmie ..... | 682 |
| Chronologia .....                            | 684 |
| Propozycje lektur .....                      | 684 |

## **xv Andrzej Gwóźdź**

### **PO OBYDWU STRONACH MURU:**

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| KINEMATOGRAFIE NIEMIECKIE .....                                        | 687 |
| Nowe Kino Niemieckie – więcej niż fala .....                           | 687 |
| W szponach cudu gospodarczego, czyli mizerii kinowej ciąg dalszy ..... | 688 |
| Młodzi w starym kinie .....                                            | 690 |
| Oberhausen – pierwsze uderzenie .....                                  | 693 |
| Oberhausen albo efekt z opóźnionym zapłonem .....                      | 698 |
| Gorączka lat 1967–1968, czyli jak zabierano się do rzeczy .....        | 703 |
| Autorzy w natarciu .....                                               | 707 |
| Jesienne porachunki .....                                              | 710 |
| Na fali, czyli kino wielkiej czwórki .....                             | 714 |
| Kino NRD – nowofalowy powiew i filmy „królicze” .....                  | 731 |
| Niebo podzielone .....                                                 | 732 |
| Filmy „królicze”, czyli co ma królik do „półkownika” .....             | 734 |
| Sygnały z ekranu .....                                                 | 739 |
| Chronologia .....                                                      | 743 |
| Propozycje lektur .....                                                | 745 |

## **xvi Miłosz Stelmach**

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| KINO JUGOSŁAWII: PRZESZCZĄTKI .....                   | 747 |
| Na drodze odnowy .....                                | 747 |
| <i>Novi film</i> .....                                | 750 |
| Czarna fala wzbiera .....                             | 755 |
| Kontestacja, konfrontacja, kapitulacja .....          | 763 |
| Poza nową falą .....                                  | 767 |
| Znów od początku – kino Jugosławii po 1973 roku ..... | 774 |
| Chronologia .....                                     | 776 |
| Propozycje lektur .....                               | 777 |

## **xvii Paweł Sitkiewicz**

### **FILM ANIMOWANY W EPOCE KINA AUTORSKIEGO**

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| I NARODOWYCH SZKÓŁ ANIMACJI .....                | 779 |
| National Film Board of Canada .....              | 780 |
| Czechosłowacki film laikowy .....                | 784 |
| Animacja ograniczona w Ameryce i Europie .....   | 792 |
| Animacja radziecka od odwilży do stagnacji ..... | 801 |
| Polska szkoła animacji .....                     | 808 |
| Chronologia .....                                | 812 |
| Propozycje lektur .....                          | 813 |

## **xviii Joanna Wojnicka**

### **KINO SOWIECKIE LAT SZEŚCZDZIESIĄTYCH**

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| I SIEDZIEDZIESIĄTYCH ..... | 815 |
| Ojcowie i dzieci .....     | 818 |

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| Debiutanci .....                                   | 828 |
| Półowa lat sześćdziesiątych – restalinizacja ..... | 834 |
| Kino republik .....                                | 847 |
| Zastój .....                                       | 856 |
| Kino autorskie pod nadzorem .....                  | 868 |
| Kino popularne. Ekranizacje .....                  | 875 |
| Chronologia .....                                  | 881 |
| Propozycje lektur .....                            | 882 |

## **XIX Michał Lesiak, Rafał Syska**

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| RENEZANS HOLLYWOODU: KINO AMERYKAŃSKIE<br>LAT SIEDZEMDZIESIĄTYCH ..... | 883 |
| Odrodzenie .....                                                       | 883 |
| Od rozpacz po euforię .....                                            | 883 |
| <i>Director: Superstar</i> .....                                       | 886 |
| <i>Nouveaux genres</i> .....                                           | 888 |
| Hippis staje się yuppie .....                                          | 890 |
| Art Ltd. ....                                                          | 891 |
| Styl technologii .....                                                 | 894 |
| Bogactwo epoki .....                                                   | 897 |
| Postkontestacyjny krytycyzm .....                                      | 898 |
| (Kontr)kontrkultura .....                                              | 898 |
| Hardcore i ultra-violence .....                                        | 902 |
| Czas samotnych mścicieli .....                                         | 907 |
| Wzorce z Hongkongu .....                                               | 909 |
| Militarna klęska i artystyczne sukcesy .....                           | 910 |
| W kleszczach paranoi .....                                             | 913 |
| Powrót do szafy .....                                                  | 915 |
| <i>Blaxploitation</i> .....                                            | 917 |
| Soft bunt .....                                                        | 919 |
| Kino gatunków: odrodzenie i eksploatacja .....                         | 922 |
| Konserwatywne apokalipsy .....                                         | 922 |
| Ostatni kowboje .....                                                  | 925 |
| Łabędzi śpiew musicalu .....                                           | 930 |
| Kino gangsterskie w cieniu ojca chrzestnego .....                      | 934 |
| Horror. Zło bliżej widza .....                                         | 936 |
| Nowe nadzieje i lęki kina science fiction .....                        | 939 |
| Mitologizowanie i odbrażawianie przeszłości .....                      | 942 |
| Reżyserzy gwiazdami .....                                              | 944 |
| Robert Altman .....                                                    | 945 |
| Woody Allen .....                                                      | 947 |
| John Cassavetes .....                                                  | 949 |
| Hal Ashby .....                                                        | 950 |
| Brian De Palma .....                                                   | 952 |
| Nowe modele produkcji .....                                            | 954 |
| Chronologia .....                                                      | 960 |
| Propozycje lektur .....                                                | 961 |

## **xx Tycjan Gołuński**

### **CHANGE SANS RISQUE? KINO FRANCUSKIE**

|                                                                          |      |
|--------------------------------------------------------------------------|------|
| PO NOWEJ FALI (1968–1984) .....                                          | 963  |
| Kinowe „zdobywanie mowy” w teorii .....                                  | 965  |
| „Co ma choć trochę godności...” – Stany Generalne .....                  |      |
| Kina Francuskiego .....                                                  | 965  |
| „Dzieci paradygmatu” wobec pułapek filmowej identyfikacji .....          | 969  |
| Kinowe „zdobywanie mowy” w praktyce: historia, polityka, płęć .....      | 972  |
| Kruszenie mitów: Algieria, okupacja, <i>France profonde</i> .....        | 973  |
| Policja czuwa nad miastem, czyli szukanie formuły kina popularnego ..... | 978  |
| „Czarownice” .....                                                       | 989  |
| „La Nouvelle Vague... sexuelle” .....                                    | 998  |
| Między Minuitystami a Midi-Minuitystami .....                            | 1002 |
| Nowa Fala i nowe pokolenie .....                                         | 1006 |
| Nowa Fala – kontynuacje .....                                            | 1006 |
| Jean i ferajna (Eustache, Pialat, Doillon, Garrel... i inni) .....       | 1013 |
| Jakie pokolenie? .....                                                   | 1021 |
| Generacja Bof i kultura śmiechu .....                                    | 1036 |
| Poszerzanie kina .....                                                   | 1039 |
| Pożegnania (Buñuel, Tati, Bresson) .....                                 | 1040 |
| Film – instrument antropologiczny .....                                  | 1046 |
| Chronologia .....                                                        | 1052 |
| Propozycje lektur .....                                                  | 1054 |

## **xxi Bartosz Kazana**

### **DEKADA INDYWIDUALNOŚCI – KINO BRYTYJSKIE**

|                                                                                    |      |
|------------------------------------------------------------------------------------|------|
| LAT SIEDEMDZIESIĄTYCH .....                                                        | 1055 |
| Druga fala kina społecznego: Ken Loach i Mike Leigh .....                          | 1056 |
| Ironia i melancholia: Lindsay Anderson, Stanley Kubrick,<br>John Schlesinger ..... | 1059 |
| W kręgu przemocy: Alan Clarke, Stephen Frears, John Mackenzie .....                | 1065 |
| Mistrzowie na rozdrożu: Joseph Losey, Tony Richardson .....                        | 1068 |
| <i>Cinema of excess</i> : Nicolas Roeg i Ken Russell .....                         | 1071 |
| Debiutanci .....                                                                   | 1085 |
| Chronologia .....                                                                  | 1087 |
| Propozycje lektur .....                                                            | 1088 |

## **xxii Rafał Syska**

### **KINO GRECKIE LAT SZEŚCZDZIESIĄTYCH I SIEDEMDZIESIĄTYCH**

|                                  |      |
|----------------------------------|------|
| 1960–1966: W pełnym słońcu ..... | 1096 |
| Królestwo Finos Films .....      | 1096 |
| Ze wsi do miast .....            | 1097 |
| Goście z zagranicy .....         | 1101 |
| Łuski greckich wojen .....       | 1104 |
| Wieczne powroty mitów .....      | 1105 |
| Mistrz intymnych emocji .....    | 1108 |

|                                                               |      |
|---------------------------------------------------------------|------|
| 1967–1974: Zaćmienie .....                                    | 1110 |
| Emigranci .....                                               | 1110 |
| Pełna mobilizacja .....                                       | 1112 |
| Turystyka seksualna .....                                     | 1113 |
| Tele-tsunami .....                                            | 1113 |
| Nowe kino greckie .....                                       | 1114 |
| Pierwszy dojrzały film .....                                  | 1116 |
| 1975–1980: We mgle .....                                      | 1119 |
| Wojaże przez historię .....                                   | 1119 |
| Epigoni i prorocy .....                                       | 1121 |
| Epilog na stokach Akropolu .....                              | 1123 |
| Chronologia .....                                             | 1125 |
| Propozycje lektur .....                                       | 1126 |
| <br><b>xxiii Kamila Żyto</b>                                  |      |
| KINO HISZPAŃSKIE W CIENIU DYKTATORY FRANCO .....              | 1127 |
| <i>Apertura</i> w kraju Franco .....                          | 1127 |
| Inżynierowie kinematograficznego cudu .....                   | 1129 |
| Od Salamanki do Perpignan .....                               | 1130 |
| Reformy w kinematografii .....                                | 1131 |
| Realizm, neorealizm i czarny humor .....                      | 1135 |
| Nowe Kino Hiszpańskie .....                                   | 1139 |
| Szkoła Barcelońska .....                                      | 1146 |
| Schyłek frankizmu i transformacja ustrojowa .....             | 1148 |
| Zmiany w kinematografii .....                                 | 1149 |
| Kino opozycji i historycznego rewizjonizmu .....              | 1151 |
| Światy wewnętrzne Carlosa Saury .....                         | 1154 |
| Kino „trzeciej drogi” (Tercera Vía) .....                     | 1159 |
| Kino komercyjne .....                                         | 1160 |
| Nowa komedia hiszpańska, czyli <i>comedia madrileña</i> ..... | 1161 |
| Chronologia .....                                             | 1162 |
| Propozycje lektur .....                                       | 1162 |
| <br><b>xxiv Sebastian Jagielski</b>                           |      |
| POLSKA: NIE TYLKO KINO MORALNEGO NIEPOKOJU .....              | 1165 |
| 1962–1968: Pod znakiem Uchwały .....                          | 1165 |
| Anty-superprodukcje .....                                     | 1165 |
| Kino gatunków .....                                           | 1173 |
| Polska Nowa Fala .....                                        | 1178 |
| 1969–1981: W stronę Kina Moralnego Niepokoju .....            | 1186 |
| Kino Młodej Kultury .....                                     | 1186 |
| Poetyka oniryczna .....                                       | 1192 |
| Kino dziedzictwa .....                                        | 1199 |
| Kino Moralnego Niepokoju .....                                | 1208 |
| Sezon „Solidarności” .....                                    | 1218 |
| Chronologia .....                                             | 1220 |
| Propozycje lektur .....                                       | 1221 |

## **xxv Grażyna Stachówna**

|                                         |      |
|-----------------------------------------|------|
| KINO INDYJSKIE .....                    | 1223 |
| Bollywood – kino komercyjne .....       | 1225 |
| Lata sześćdziesiąte .....               | 1227 |
| Lata siedemdziesiąte .....              | 1234 |
| Kino autorskie – bengalska trójca ..... | 1241 |
| Satyajit Ray .....                      | 1241 |
| Ritwik Ghatak .....                     | 1247 |
| Mrinal Sen .....                        | 1248 |
| Nowe kino indyjskie .....               | 1251 |
| Chronologia .....                       | 1254 |
| Propozycje lektur .....                 | 1255 |

## **xxvi Marek Haltof**

|                                                                      |      |
|----------------------------------------------------------------------|------|
| AUSTRALIJSKA NOWA FALA .....                                         | 1257 |
| Australijski rząd a lokalny przemysł filmowy .....                   | 1258 |
| Dekada lat sześćdziesiątych: Zwiastuny kina narodowego .....         | 1259 |
| Początek lat siedemdziesiątych: Twórcy zagraniczni w Australii ..... | 1260 |
| <i>Ocker films</i> .....                                             | 1261 |
| Filmy historyczne – „gatunek AFC” .....                              | 1264 |
| Peter Weir i <i>Piknik pod Wiszącą Skalą</i> .....                   | 1269 |
| <i>Gallipoli</i> i <i>Sprawa Moranta</i> .....                       | 1270 |
| Kino autorskie: Paul Cox .....                                       | 1272 |
| Kino popularne .....                                                 | 1273 |
| Problematyka społeczna .....                                         | 1275 |
| Aborygeni .....                                                      | 1276 |
| Podsumowanie .....                                                   | 1278 |
| Chronologia .....                                                    | 1278 |
| Propozycje lektur .....                                              | 1279 |

## **xxvii Inne kinematografie**

### **Katarzyna Zwolak, Tadeusz Lubelski**

|                                              |      |
|----------------------------------------------|------|
| AFRYKAŃSKIE KINO POSTKOLONIALNE .....        | 1281 |
| Kino afrykańskie w okresie kolonialnym ..... | 1282 |
| Kino Egiptu i Maghrebu .....                 | 1283 |
| Kino Czarnej Afryki .....                    | 1288 |
| Kino Republiki Południowej Afryki .....      | 1291 |
| Chronologia .....                            | 1293 |
| Propozycje lektur .....                      | 1293 |

### **Jacek Flig**

|                           |      |
|---------------------------|------|
| CHINY .....               | 1295 |
| Chiny kontynentalne ..... | 1295 |

|                                                                       |      |
|-----------------------------------------------------------------------|------|
| Tajwan .....                                                          | 1302 |
| Hongkong .....                                                        | 1304 |
| Chronologia .....                                                     | 1306 |
| Propozycje lektur .....                                               | 1306 |
| <b>Elżbieta Wiącek</b>                                                |      |
| IRAN .....                                                            | 1307 |
| Chronologia .....                                                     | 1321 |
| Propozycje lektur .....                                               | 1321 |
| <b>Jakub Wydrzyński</b>                                               |      |
| IZRAEL .....                                                          | 1323 |
| „Wielka trójka”, <i>burekas</i> i kino wojenne .....                  | 1325 |
| Kajic – Młode Kino Izraelskie .....                                   | 1329 |
| Chronologia .....                                                     | 1332 |
| Propozycje lektur .....                                               | 1332 |
| <b>Joanna Rzońca</b>                                                  |      |
| KANADA .....                                                          | 1333 |
| Kanadyjska szkoła dokumentu i narodziny <i>direct cinema</i> .....    | 1334 |
| Rozkwit kinematografii quebeckiej .....                               | 1336 |
| Claude Jutra i inne osobowości kina Québecu lat siedemdziesiątych ... | 1338 |
| NFB wzywa do zmian .....                                              | 1341 |
| Chronologia .....                                                     | 1345 |
| Propozycje lektur .....                                               | 1345 |
| <b>Magdalena Bartczak</b>                                             |      |
| RUMUNIA .....                                                         | 1347 |
| Spektakle historii .....                                              | 1347 |
| Kino autorów .....                                                    | 1351 |
| Chronologia .....                                                     | 1357 |
| Noty o autorach .....                                                 | 1359 |
| Indeks nazwisk (oprac. K. Siwoń) .....                                | 1367 |
| Indeks filmów (oprac. K. Siwoń) .....                                 | 1415 |